

HE 75/2026 vp
Toiminnanjohtaja Tapani Veistola
Suomen luonnonsuojeluliitto
YmV 28.4.2026

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi ympäristönsuojelulain muuttamisesta.

Yleisesti ottaen esitys on hyvä ja kannatettava.

Ympäristön kolmoiskriisi jatkuu sekä meillä että EU:ssa: ilmastokriisi, luontokato ja pilaantuminen. Uudistus vahvistaa yhtenäistettyä lähestymistapaa niihin kohdistuvien päästöjen ehkäisemisessä (esim. 53 §).

Yhtenäinen lähestymistapa kattaa päästöjen ehkäisemisen ja vähentämisen lisäksi jätehuollon, energiatehokkuuden ja onnettomuuksien ehkäisemisen. On kuitenkin ikävää, että 8 §:n yleiset vaatimukset ympäristötehokkuuden ja uusiutuvan energiankäytön edistämisen osalta kohdennettaisiin vain direktiivilaitoksiin, jolloin yleiset vaatimukset olisivat erilaiset direktiivilaitoksille ja kansallisille laitoksille. Myös 62 §:n lisäys ympäristötehokkuuden tarkkailusta kohdennettaisiin koskemaan vain direktiivilaitoksia ja direktiivieläinsuojia.

Kiertotalous on Suomen ympäristöpolitiikan heikko kohta ja ekotehokkuus suuri mahdollisuutemme. Siksi on hyvä, että materiaalitehokkuutta tulee nyt energiatehokkuuden rinnalle. Erityisen tärkeää, on että metallikaivokset kaatopaikkoineen saadaan paremmin soveltamisalaan mukaan.

Säännökset yhdessä tulevan ympäristöjärjestelmävelvoitteen kanssa parantavat ympäristövaikutusten ennakkollista arviointia, tiedon keräämistä ja sitä kautta ympäristönsuojelua. Tämä kannustaa teollisuutta ottamaan käyttöön puhtaampia teknologioita ja edistää innovaatioita, jotka vähentävät ympäristökuormitusta.

Myös yleisön osallisuuden ja tiedonsaannin parantaminen ovat mukana ympäristötietojärjestelmässä ja lupamenettelyn läpinäkyvyydessä.

Siirtymäsuunnitelma sisältää tietoa siitä, miten laitokset siirtyvät toimimaan puhtaan, kiertotalouden ja ilmastoneutraalin periaatteen mukaisesti (välillä 2030–2050).

Jatkotyössä olisi tärkeää saada myös määräaikaisten lupien tarkastukset takaisin (YSL ja VL).

Pykäläkohtaisia kommentteja

5 § Ilmastonmuutoksen lisääminen parhaan käyttökelpoisen tekniikan tavoitteisiin on oikein, mutta myös luontokato olisi syytä mainita. Se on kolmas osa ympäristön kolmoiskriisiä pilaantumisen ja ilmastonmuutoksen ohella.

52 § tavoitteeksi on otettu ”ympäristöhaittojen” sijaan ”ympäristön pilaantuminen”. Parempi olisi käyttää jatkossakin ympäristöhaittoja, koska pilaantuminen on vain yksi ympäristön kolmoiskriisin osa ilmastonmuutoksen ja luontokadon rinnalla.

Luonnonsuojeluliitto ei kannata, että ehdotetusta 74 §:stä on jatkovalmistelussa poistettu materiaaalitehokkuuden edistämistä koskevat lisäykset.

Luonnonsuojeluliitto ei kannata esitettyä muutosta 75 §:n 2 momentissa olleeseen sanamuotoon: ”päästöille on ympäristöluvassa määrättävä tiukimmat mahdolliset päästöraja-arvot”. Esitystä muutettiin säännöksen osalta sanamuodoksi ”päästöille on ympäristöluvassa määrättävä tiukimmat saavutettavissa olevat päästöraja-arvot”.

Esityksessä on lausuntopalautteen perusteella päätetty että siirtymäsäännösten ympäristöjärjestelmän käyttöönoton aikataulua koskeva määräaika siirrettäisiin teollisuuspäästädirektiivin mukaisesta määräajasta (1.7.2027) ympäristö-omnibus-ehdotuksen mukaiseen määräaikaan 1.7.2030 vedoten hallituksenvaihdon ajankohtaan. Luonnonsuojeluliitto ei pidä valintaa perusteltuna sillä kuten ympäristöministeriö toteaa teollisuuspäästädirektiivin muutosten täytäntöönpanon määräaika on 1.7.2026 ja omnibuslainsäädännön hyväksymisen aikataulu tai sisältö ei ole vielä hyväksytty. Direktiivin täytäntöönpanon määräaika on sitova jäsenvaltioille eikä määräaikaa siten tulisi siirtää.

Lisätietoja

- ympäristöoikeuden asiantuntija Satu Keski-Lusa, oikeusneuvonta@sll.fi
- toiminnanjohtaja Tapani Veistola, p. 0400 615 530, tapani.veistola@sll.fi